

Komorski informator

Uvod

Poštovani čitaoci!

Preporučujemo naslove koje donosi Komorski informator za period juli/avgust 2019. godine:

- *Briga za mlade...Solana d.d. Tuzla podržava inovativnost mladih ljudi*
  - *Imel: prijave na konferenciju...,Konferencija TechCruise“ 19-21.9.*
  - *Početak jeseni pripremni radovi na izgradnji Bloka 7 TE Tuzla*
  - *Poslovnica Sparkasse Bank u Tuzli automatizirana 24Zona*
  - *Sparkasse grupacija podržala volonterske projekte svojih uposlenika*
  - *Tuzlanski mljekari na koljenima...Smanjena proizvodnja - Nadležni ne mare za probleme mljekara -*
  - *Loša godina za pčelare u TK...Pčelari se nadaju izmjeni poticajne politike*
  - *Iz Vlade Tuzlanskog kantona...Saradnja sa privredom... Vlada Tuzlanskog kantona će i dalje biti socijalno osjetljiva*
  - *Saopštenje iz GiKiL-a...Upravljanje kompanijom odvija se kroz redovne procese rada*
- Iz Ministarstva za trgovinu, turizam i saobraćaj...
Poziv: Jačanje razvoja turizma i MSP*
- *46. sajamska manifestacija u Gradačacu...Održan Sajam šljive u Gradačcu*
  - *17. sajamska manifestacija u Bihaću...”Ekobis 2019” od 12. do 15. septembra*
  - *Uskoro značajne sajamske manifestacije: Zrenjanin: Sajam “ZRbizinet” od 19. do 21. septembra, Budva: 41. Sajam građevinarstva 25-29. septembar, Nova Pazova: 13. regionalni sajam privrede, 26-27.9, Zenica: Privredni sajam “ZEPS 2019” od 1. do 5. oktobra*
  - *Novosti iz ASA Osiguranja..Novi proizvod ASA Osiguranja*
  - *Komora objavila Javni poziv za usavršavanje za NO i UO*

Dino Kalesić
gl. i odg. urednik

Komorski informator

Sadržaj

KANTONALNA PRIVREDNA KOMORA TUZLA

KOMORSKI INFORMATOR BROJ 7 i 8/19, juli/avgust 2019. godine

IZDAVAČKI SAVJET:

1. Nedret Kikanović, član
2. Mirsad Kukić, član
3. Bajazit Jašarević, član
4. Suad Selimović, član
5. Nurudin Žunić

REDAKCIJSKI KOLEGIJ:

1. Nedret Kikanović, član
2. Almir Mešić, član
3. Nurudin Žunić, član
4. Suad Selimović, član

IZDAVAČ:

Kantonalna privredna
komora Tuzla

GL. I ODGOVORNI UREDNIK:

Dino Kalesić

TEHNIČKA PRIPREMA, REPRO I ŠTAMPA:

GRIN d.o.o. Gračanica

ZA ŠTAMPARIJU:

Adnan Imerović, direktor

TIRAŽ:

500 primjeraka.

ADRESA:

Trg slobode bb
e-mail: kpktz.ba@bih.net.ba
<http://www.kpktz.ba>

	Solana d.d. Tuzla podržava inovativnost mladih ljudi	4
	„Konferencija TechCruise“ 19-21.9.	5
	Početak jeseni pripremni radovi na izgradnji Bloka 7 TE Tuzla	6
	Poslovnica Sparkasse Bank u Tuzli automatizirana 24Zona	7
	Tuzlanski mljekari na koljenima	8
	Pčelari se nadaju izmjeni poticajne politike	9
	Saradnja sa privredom	10
	Upravljanje kompanijom odvija se kroz redovne procese rada	11
	Održan Sajam šljive u Gradačcu	12 i 13
	Bihać: "Ekobis 2019" od 12. do 15. septembra	14
	Zenica: Privredni sajam "ZEPS 2019" od 1. do 5. oktobra	15
	Usavršavanje za NO i UO	20
	Led display na zgradi Komore	21

Briga za mlade...

Solana d.d. Tuzla podržava inovativnost mladih ljudi

Uspješno organizovano takmičenje za mlade „SOLANA INNOVATION CHALLENGE“

SOLANA d.d. Tuzla još jednom dokazuje svoje opredjeljenje i brigu kako za mlade tako i za širu društvenu zajednicu te opravdava epitet regionalne kompanije sa visokim stepenom društvene odgovornosti. Naime, u koordinaciji sa AS Holdingom i uz podršku Inkubatora društvenih inovacija „MUNJA“ Sarajevo, krajem juna je uspješno organizovala takmičenje za mlade „SOLANA INNOVATION CHALLENGE“. Nakon uspješno organizovanih Innovation Challenge takmičenja, Solana d.d. Tuzla se priključila kompanijama AS Holdinga i nastavila rad sa mladim ljudima koji su spremni za stvarne poslovne izazove. Takmičenjem je data prilika mladim ljudima starosti od 18-25 godina da prijave svoje inovacije na dvije teme delegirane od strane Solana d.d. Tuzla. Prva tema se odnosila na proizvode na bazi soli uz naziv „Tuzlanska so prirodni kristal zdravlja i ljepote“ i druga tema „Slana strana budućnosti“ koja se odnosila na savremenije kampanje, ambalažu i proizvode. Od velikog broja prijavljenih timova u užu krug, nakon ocjene stručnog žirija, 8 timova je zadovoljilo uslove učešće u finalu „Solana Innovation Challenge“. Osim takmičarskog dijela studenti su kroz radionice imali priliku steći nova znanja o procesu proizvodnje soli, vještinama uspješnog prezentovanja te kroz rad sa mentorima obogatiti svoja znanja u kreiranju stvarnih poslovnih izazova.

Stručni žiri koji je ocjenjivao razrađenost ideje, kompatibilnost sa strategijom poslovanja kompanije, vještinama prezentovanja i pripremljenosti timova činio je Bakir Smilagić, direktor Solana d.d. Tuzla, Neven Hadžisulejmanović, član Uprave za operativno poslovanje AS Holdinga, Ethem Numić, Direktor direkcije za razvoj i marketing AS Holdinga, mr. Zijad Lugavić, Pomoćnik gradonačelnika za Službu za ekonomski razvoj i društvene djelatnosti Grada Tuzla, dr.sc. Ermina Smajlović, vanredni profesor na Odsijeku marketing, Ekonomski fakultet Univerziteta u Tuzli, prim. dr. Meliha Ahmetbašić spec. dermatovenerologije, šef Odsijeka za kožno-venerične bolesti i dr. sc. Ramzija Cvrk, vanredni profesor na Odsijeku prehrambena tehnologija, Tehnološki fakultet Univerziteta u Tuzli.

Visok stepen timskog rada, kreativnost i prezentnost vlastitog rada te usklađenost sa strategijom kompanije Solana d.d. Tuzla pokazao je tim iz Elektrotehničke škole u Tuzli pod nazivom „Makerspace“ i osvojio prvo mjesto na ovogodišnjem „Solana Innovation Challenge“ takmičenju.

Solana d.d. Tuzla je ponosna što je pružila priliku mladim ljudima da „kvalitet sa tradicijom“ oplemene sa savremenim i inovativnim idejama koje će ovoj kompaniji pružiti nove mogućnosti u daljem poslovanju. „Naša tradicija poslovanja od 1885. godine obavezuje nas na razvoj i unapređenje naših proizvodnih procesa, osavremenjavanje proizvoda na bazi soli i praćenje savremenih načina poslovanja, čija su inspiracija bili upravo mladi ljudi, takmičari „Solana Innovation Challenge“ – istaknuo je direktor Solana d.d. Tuzla, Bakir Smilagić.

D.K.

Imel: prijave na konferenciju

„Konferencija TechCruise“ 19-21.9.

Ne propustite priliku za prijavu na poslovno-tehničku konferenciju TechCruise 19-21. septembra 2019. godine na Jezeru Modrac

Ostalo je još samo nekoliko dana do poslovno-tehničke konferencije „TechCruise“ koja će biti mjesto susreta privrednika iz zemlje i regije, javne uprave i vrhunskih stručnjaka iz područja informatike i digitalnog marketinga.

Učesnici konferencije imat će priliku da slušaju više od 50 predavanja u četiri sesije tokom trajanja konferencije. Svjetski stručnjaci ukazat će na najbolje poslovne prakse, softverska i tehnička rješenja, inovacije i trendove u svijetu digitalnog marketinga, te kako upravljati raspoloživim ljudskim potencijalom u cilju poboljšanja poslovnih performansi i konkurentnost kompanije.

Globalna istraživanja su pokazala da zaposlenici koji nemaju priliku da se stručno usavršavaju u kompaniji, postoji 12 puta veća vjerovatnost da napuste kompaniju.

- Koliko poslodavci i menadžeri ulažu u znanje zaposlenika?
- Da li su se poslodavci uhvatili korak sa vremenom i prilagodili se novim trendovima i tržišnim izazovima?
- Šta sa sobom donosi digitalna transformacija i kakav utjecaj ima na razvoj organizacija?
- Koje prednosti i benefite od razvoja u zaposlenike i tehnološki razvoj imaju a kroz koje poteškoće prolaze neke od kompanija iz BiH i regije?
- Kako ostvariti dodatna novčana sredstva za Vaše preduzeće kroz razne projekte?

Na ova i brojna druga pitanja odgovorit će nam predstavnici nekih od najvećih domaćih kompanija i organizacija na panel diskusiji TechCruise konferencije.

TechCruise konferencija donosi širu sliku digitalne transformacije, ali naglašava i važnost praćenja trendova u digitalnom svijetu kako bi se izvuklo najbolje i stvorila što veća konkurentnost i benefite te kreirala održiva poslovna i digitalna kultura unutar kompanije.

Podršku i učešće TechCruise konferenciji pružili su: DELL EMC, Kaspersky LAB, LENOVO, Huawei, KimTec, Posao.ba, Intellinet, APC, Vertiv, D-Link, QNAP, F5, ComTrade, Lexmark, Microsoft, ASBIS, Adriatic osiguranje, CPE, NLB Banka, HUAWEI, EPSON, Jochen Schwizer MyDays Group, Synology, Gauss, Boreas, BitAlliance, Adizes South East, Liliium Digital, Escape, Lukavac Cement, Spreča, Općina Lukavac, Ministarstvo Turizma TK, Europska Banka za obnovu i razvoj i dr.

Nakon prvog konferencijskog dana slijedi B2B na malo drugačiji način. Dobra atmosfera, muzika, finger-food i druga iznenađenja su idealan ambijent za upoznavanje i druženje naših predavača i sponzora sa gostima konferencije.

Nakon ispunjenih konferencijskih dana vlasnike premium kotizacija očekuje i niz zabavnih sadržaja zaključno sa velikim TechCruise konferencijskim partijem na atraktivnoj lokaciji kompleksa Robinzon na jezeru Modrac, a za dobru zabavu bit će zaduženi DJ EDUY i D-MOL kao i dobro poznati TROPICO BAND.

Kotizacije obuhvataju sudjelovanje na svih predavanjima, biznis sesijama, zabavnom i ostalim programskim sadržajima konferencije, a više informacija kao i prijave možete izvršiti isključivo preko web stranice www.techcruise.ba.

Novosti o konferenciji, učesnicima i sadržajima, te informacije o načinu kako učestvovati dostupno je na zvaničnoj web stranici www.techcruise.ba kao i na društvenim mrežama <https://www.facebook.com/techcruise.ba>

D.K.

Iz JP EP BiH...

Početak jeseni pripremni radovi na izgradnji Bloka 7 TE Tuzla

Odabrana grupa za izvođenje radova – Tokom septembra u Beču biti održana medijacija s Energetskom zajednicom - Blok 7 će zamijeniti tri postojeća bloka koja se gase do 2023. godine

U Elektroprivredi Bosne i Hercegovine vjeruju da će početkom jeseni početi pripremni radovi za izgradnju Bloka 7 Termoelektrane Tuzla.

Grupa ponuđača, ITC Zenica, Prijedorputevi i Integral Inženjering Laktaši odabrana je za izvođače ovih radova. Nakon što prođe žalbeni rok, trebalo bi da budu potpisani ugovori. Ova grupa je za izvođenje pripremnih radova za izgradnju Bloka 7 ponudila cijenu od 17 miliona, 999 hiljada KM bez PDV-a.

“Mi se nadamo radovima početkom ove jeseni. Ova procedura još uvijek nije završena s obzirom da postoji i žalbeni rok u kojem ostali ponuđači imaju pravo da se žale na odluku koju je Elektroprivreda donijela, ali možemo reći da je taj dvogodišnji proces izbora izvođača pripremnih radova pri kraju”, rekao je za klix.ba, Senad Salkić izvršni direktor za kapitalne investicije EP BiH.

Očekuje se da će tokom septembra u Beču biti održana medijacija s Energetskom zajednicom zbog spora oko garancija datih za gradnju ovog termoenergetskog bloka. Naime, spočitava se da garancija sadrži elemente nedozvoljene državne pomoći. U Elektroprivredi ističu da činjenice ukazuju da to nije tako. Naime, jedan od uslova koji je Elektroprivreda BiH morala ispuniti kako bi Federacija BiH dala garanciju na kredit od 613 miliona eura za gradnju Bloka 7 Termoelektrane Tuzla, bila je uplata oko 40 miliona maraka u budžet. S obzirom na to da se ovakav tip garancije mora izdati pod potpuno tržišnim uslovima, Vlada je na izvjestan način pooštrila mjere, tako da je iznos premije sa 0,5 posto podignut na 3,3 posto. To je rezultiralo da Elektroprivreda BiH umjesto sedam miliona, garanciju plati 20 miliona eura.

“BiH i Energetska zajednica idu u jedno mirno rješavanje ovoga problema i u međusobno dokazivanje, iznošenje argumenata šta je ustvari činjenično stanje vezano za ovaj projekat. One okolnosti na koje Energetska zajednica prigovara BiH i konkretno ovom projektu, mi smatramo da imamo dobre argumente da pred Energetskom zajednicom u postupku mirnog rješenja, dakle u predfazi, fazi medijacije zatvorimo taj slučaj sa Energetskom zajednicom”, istakao je Salkić.

U Elektroprivredi podječaju da je na sličan način riješen spor koji se ticao okolinske dozvole.

“Mi smo imali isti problem sa istim nevladinim organizacijama, kada je u pitanju okolinska dozvola, sličnu žalbu, i tada smo u postupku medijacije pred Energetskom zajednicom odbranili naše pozicije i dobili saglasnost Energetske zajednice za nastavak projekta”, objasnio je Salkić.

Blok 7 je zamjenski, naime zamijenit će tri postojeća bloka koja se gase do 2023. godine.

D.K.

Novosti iz Sparkasse Banke...

Poslovnica Sparkasse Bank u Tuzli automatizirana 24Zona

24h Zona u poslovnici Sjenjak olakšava rad klijenata - Nova 24h Zona u Tuzli

Poslovnica Sparkasse Bank na Sjenjaku, u Tuzli, postala je automatizirana 24Zona, koja će klijentima omogućiti bankarske usluge u bilo koje vrijeme, od podizanja novca do mjenjačnice i depozitnog automata.

„Uz mobilno i internet bankarstvo, koje je već u našoj ponudi, od sada svojim klijentima nudimo i 24 Zonu u našoj poslovnici na Sjenjaku. Zona koja će biti, kako joj samo ime kaže, otvorena 24 sata za poslovanje, će naročito pogodovati velikom broju naših klijenata, pravnih lica, jer će puno lakše obavljati poslovne transakcije. Tako će, u svako doba, naši klijenti moći podići gotovinu, izvršiti polog pazara, konverziju valuta“, izjavila je Elvira Prnjavorac, direktorica Segmenta upravljanja prodajom Sparkasse Bank. 24h Zona putem najsavremenijih multifunkcionalnih uređaja omogućava obavljanje brojnih šalterskih usluga bez čekanja u redu i u vrijeme koje korisnicima najviše odgovara.

Odabrani dobitnici sredstava iz Profund projekta...

Sparkasse grupacija podržala volonterske projekte svojih uposlenika

Steiermärkische Sparkasse, matična grupacija Sparkasse Bank u BiH, ove godine je pokrenula regionalni projekat podrške inicijativama na kojima volontiraju njeni zaposlenici - Profund. U prvom ciklusu dodjele sredstava, odabrano je i pet organizacija u kojima dobrotvorno djeluju uposlenici Sparkasse Bank u BiH. U okviru Profund projekta, uposlenici svih banaka, članica Steiermärkische Sparkasse grupe, mogu nominovati udruženja, organizacije ili inicijative u kojima volontiraju za finansijsku podršku Profund-a. U fokusu su mali, inovativni projekti usmjereni na stvaranje dobiti i pokretanje pozitivnih promjena u lokalnim zajednicama iz oblasti filantropije, umjetnosti i kulture, finansijske pismenosti, obrazovanja, nauke i istraživanja te očuvanja okoliša. U prvom ciklusu dodjele sredstava podržano je pet organizacija aktivnih upravo u nekim od ovih oblasti: Planinsko društvo Visočica,

Udruženje za djecu i omladinu „Nominativ“, Rukometni klub – rukometna škola BSD Grada Sarajeva, Foto-video klub Valter, i Udruženje građana za borbu protiv šećerne bolesti „Zenica“. Projekat ima dva dugoročno postavljena cilja – sa jedne strane, doprinos razvoju lokalnih sredina kroz promicanje pozitivnih inicijativa u javnosti, te obezbjeđenje dodatnih sredstva za njihove aktivnosti. Sa druge strane, Sparkasse grupacija želi ohrabriti i vrijednovati lični, volonterski rad među svojim uposlenima i direktno ih integrisati u društveno odgovorno djelovanje banke. Time se dodatno jača korporativna kultura stvaranja koristi za društvo, a koju Sparkasse grupa njeguje već dvije stotine godina.

Pripremio: Dino Kalesić

Iz Udruženja za poljoprivredu i prehrambenu industriju...

Tuzlanski mljekari na koljenima

Smanjena proizvodnja - Nadležni ne mare za probleme mljekara

Članovi Odbora grupacije za mlijeko TK-a koja djeluje pri Udruženju za poljoprivredu i prehrambenu industriju Kantonalne privredne komore Tuzla, održali su 8. redovnu sjednicu Odbora. Razgovaralo se o obračunu i isplati novčanih podrški u proizvodnji kravljeg mlijeka za četvrti kvartal 2018. godine i prvi kvartal 2019. godine, generalno, o veoma teškoj situaciji u kojoj su mljekari Tuzlanskog kantona. Kako je istaknuto na ovom skupu, zbog neredovne isplate podsticaja i odliva radne snage, farmeri u Tuzlanskom kantonu u prošloj i ovoj godini bilježe smanjenje proizvodnje mlijeka. U 2018. proizvodnja mlijeka je smanjena za milion i po litara, a na kraju ove godine će, prema upozorenjima farmera, biti umanjena za još toliko. Proizvođači mlijeka u Tuzlanskom kantonu suočavaju se s nizom problema, a jedan od najvećih predstavlja neredovnu isplatu podsticaja.

“Četvrti kvartal prošle i prvi ove godine još uvijek nije došao u proceduru isplate, a imamo i veliki broj farmera koji iz trećeg kvartala 2018. još nisu dobili naknade u iznosu od šest miliona KM. Razlog je administrativne prirode, jer su oni trebali biti predmet kontrole koja se dosad nije desila i zbog toga sada ispaštaju”, rekao je predsjednik Grupacije proizvođača mlijeka Tuzlanskog kantona Refik Ahmuljić.

Farmeri poručuju da je trenutno stanje neodrživo. Za mjesec i po počinje pripremanje kukuruzne silaže, a na koji način će to implementirati ni sami ne znaju.

“Resorno federalno ministarstvo treba alarmirati da se što prije angažuje inspekcija koja će obaviti kontrole farmera, jer njima je novac potreban”, naglasio je Ahmuljić.

Tuzlanski kanton lani je zabilježio najveći pad proizvodnje mlijeka u Federaciji BiH u iznosu od pet posto, a u prvih šest mjeseci ove godine trend smanjenja je nastavljen i on u odnosu na 2018. iznosi četiri posto.

“Pored podsticaja problem predstavlja i veliki odlazak ljudi, a nemamo ni kapitalnih ulaganja. Ljudi moraju povećavati farme i proizvodnje, ali to je kod nas nemoguće. Sve države koje su bile u tranziciji imale su kapitalna ulaganja od najmanje 50 posto kako bi osavremenile svoje farme, a naši farmeri su suočeni s problemima”, istakao je Ahmuljić.

Pomoćnik kantonalnog ministra poljoprivrede, prehrambene industrije i veterinarstva Samir Šarac tvrdi da su svi zahtjevi od proizvođača mlijeka za isplatu podsticaja poslani na adresu resornog federalnog ministarstva, izuzev jednog proizvođača koji nije dostavio dokumentaciju u cijelosti.

“Kada je riječ o dinamici isplate premije za proizvedeno svježe kravlje mlijeko, kantonalno ministarstvo zaprima zahtjeve od proizvođača, obrađuje ih te prosljeđuje federalnom ministarstvu poljoprivrede, a koje nakon pregleda prosljeđuje Ministarstvu finansija na isplatu. Ja ne mogu reći kada će biti isplaćeno, samo mogu tvrditi da smo pravovremeno prosljedili kompletne zahtjeve”, rekao je Šarac te naglasio da su se počeli primati zahtjevi i za drugi kvartal 2019. godine.

Što se tiče novčanih podrški koje se izdvajaju iz budžeta Tuzlanskog kantona, Šarac je istakao da je program usvojen na sjednici Kantonalne vlade u petak te da poljoprivrednici zahtjeve mogu predati u nadležne općinske službe koje vode postupke. Ahmuljić upozorava da su mljekare najavile i zabrane otkupa mlijeka, jer nisu urađena dijagnostička ispitivanja na muzna grla u Tuzlanskom kantonu. To se, prema njegovim tvrdnjama, dešava jer resorno kantonalno ministarstvo nije izvršilo raspored izlaska na teren.

“Mljekare će se suočiti s problemom, jer neće moći izvoziti mlijeko. Ovdje nije greška u farmerima, ali oni su tu da ispaštaju”, naglasio je Ahmuljić.

U prošloj godini u liniji otkupa mlijeka nalazilo se skoro hiljadu farmera koji ostvaruju pravo na podsticaje iz Tuzlanskog kantona. Bitno je kazati da domaći farmeri postižu izuzetan kvalitet mlijeka, a više od 90 posto je u prvoj klasi. Međutim, zbog nagomilanih problema neki od njih već odustaju od proizvodnje.

“Nemarnost Vlade FBiH, nepravovremenost u isplati podsticaja te nesigurnost dovode do odustajanja od proizvodnje. Većina farmera su korisnici mikrokreditnih sredstava te su u nepovoljnom položaju. Podsticajna politika je ovaj sektor učinila vrlo nestabilnim te farmeri nemaju pristup bankama i bankarskim kamatama”, izjavio je Suad Selimović sekretar Udruženja za poljoprivredu i prehrambenu industriju Kantonalne privredne komore Tuzla.

Zbog trenutnog stanja farmeri, mljekari i otkupljivači mlijeka te predstavnici Ministarstva za poljoprivredu, prehrambenu industriju i veterinarstvo danas su održali sastanak u Tuzli kako bi se u narednom periodu pokušalo pronaći rješenje za izlazak iz krize.

D.K.

Loša godina za pčelare u TK...

Pčelari se nadaju izmjeni poticajne politike

I izabrano je novo rukovodstvo Saveza plečara Tuzlanskog kantona

Sredinom jula izabrano je novo rukovodstvo Saveza plečara Tuzlanskog kantona. Fokus njihovog djelovanja bit će bolja povezanost s Federalnim savezom pčelara, a sve u cilju što skorije izmjene poticajne politike u ovoj oblasti. Pčelari u TK suočavaju se sa jednom od težih godina. Proljeće je obilovalo temperaturnim oscilacijama, mrazom, kišom i vjetrom.

„U proljeće od početka cvata džanarike i nadalje u voćnoj paši bilo je jako niskih temperatura i nemogućnosti pčela da opraju voće i da izuzimaju za sebe veće količine nektara i polenovog praha“ ističe Fadil Vrtačić, predsjednik Saveza pčelara TK.

Bez obzira na nepovoljno proljeće, preranjivanjem pčela, pčelari su uspjeli razviti pčelinje zajednice i očuvan je solidan fond. U vrijeme kada se očekuju najveći prihodi od bagrema, zbog kiše mnogi su plečari podbacili.

„Neki od naših pčelara imali su nešto prinosa, ali je to u prosjeku 10 do 15 posto od normalnih okolnosti“, dodao je.

Zbog visokih temperatura u junu je podbacila i paša lipe.

„Bilo je nešto maline, kupine i livade, ali nedovoljno na dosadašnje godine za opstanak i održivost pčelinjeg fonda“, naglasio je Vrtačić.

Iz Saveza poručuju kako će u fokus staviti svakog pčelara i njegovu proizvodnju bez obzira na obim, a sve u cilju razvoja ove grane poljoprivrede.

U narednom periodu Savez će pokušati uspostaviti bolju saradnju sa Federalnim savezom pčelara kako bi se izmijenila poticajna politika u ovoj oblasti.

„Da bi zadovoljio pravilnik o poticajima i pristupu novčanim sredstvima pčelar mora do 1. oktobra prodati određene količine meda po košnici, međutim imali smo jako tešku godinu i mislim da se može dogoditi da do tada mali broj ili niko sa našeg kantona ne ostvari pravo na poticaje sa nivoa Federacije“, naglasio je Suad Selimović, sekretar Udruženja za poljoprivredu i prehrambenu industriju KPK Tuzla.

Bolji pčelinji fond može rezultirati i boljim prinosima u poljoprivredi. S tim u vezi, poručuje Selimović, fokus Saveza pčelara TK u narednom periodu biće stručno sagledavanje stanja u plečarstvu, s akcentom na bolju povezanost lokalnih saveza praćene boljom podrškom svih nivoa vlasti.

D.K.

Iz Vlade Tuzlanskog kantona...

Saradnja sa privredom

Prijem za predstavnike klasteru metalske i elektro industrije pri Udruženju za energetiku, rudarstvo i industriju Kantonalne privredne komore Tuzla

Premijer Tuzlanskog kantona Denijal Tulumović je upriličio prijem za predstavnike klastera „Energy Investment”. Radi se o klasteru metalske i elektro industrije koji djeluje pri Udruženju za energetiku, rudarstvo i industriju Kantonalne privredne komore Tuzla. Klaster čine „Tehnopetrol” d.o.o., „Deling” d.o.o., Umel dalekovodmontaža d.o.o., „Rudar” d.o.o. i „Institut za zavarivanje” d.o.o., a koji je osnovan 2017. godine sa ciljem povećanja profitabilnosti, efikasnosti i konkurentnosti, te zajedničkog nastupa u plasmanu proizvoda i usluga. Premijer Tulumović i ministar privrede Asmir Hasić su izrazili zadovoljstvo prezentiranim činjenicama i potencijalima kojima raspolažu domaće kompanije. „Želimo objediniti stručne i materijalne potencijale, te se posvetiti konceptu stvaranja i razvoja domaćeg

strateškog inženjeringa u oblasti energetskih, industrijskih i rudarskih kapaciteta” rekli su članovi Upravnog odbora Klastera Elvir Ferizović, Nedžad Šabić, Nedžad Aščerić, Asmir Kadrić, Seid Zulić i Nurudin Žunić. „Ovdje se radi o kompanijama koje već posluju i rade kako na bosanskom, tako i na inostranim tržištima. Radi se o kompanijama koje raspolažu znanjem i iskustvom, te imaju usvojene zapadnoeuropske poslovne norme i koje su se kvalitetom svoga rada dokazale na brojnim tržištima na kojima djeluju”, rekao je predsjednik UO Klastera Elvir Ferizović, te dodao da su javne investicije, kao što su izgradnja Termobloka 7 u Tuzli, te postrojenja za odsumporavanje u termoelektranama u Tuzli i Kaknju, kao i brojni projekti u rudnicima prilika da naše, domaće kompanije dobiju dio poslova, ali i da steknu određene reference sa kojima mogu biti konkurentne i na međunarodnom tržištu. „Vlada će uvijek biti otvorena za inicijative realnog i proizvodnog sektora. U onim poslovima koji su u našoj nadležnosti ćemo direktno, a u onim poslovima koji nisu u neposrednoj nadležnosti Kantonalne vlade ćemo indirektno i kao posrednik, nastojati da približimo stavove i kreiramo ambijent za bolju komunikaciju, a time i saradnju velikih državnih kompanija i institucija sa domaćim privrednicima koji adekvatno mogu odgovoriti postavljenim zadacima. Smatramo da takvim zajedničkim djelovanjem možemo doći i do brže i kvalitetnije realizacije projekata, ali i ćemo time i zadržati i eventualno povećati broj radnih mjesta u domaćim kompanijama”, zaključio je premijer Tulumović na kraju sastanka sa predstavnicima klastera metalske i elektro industrije pri Udruženju za energetiku, rudarstvo i industriju Kantonalne privredne komore Tuzla.

Vlada Tuzlanskog kantona će i dalje biti socijalno osjetljiva

Premijer Tuzlanskog kantona Denijal Tulumović i ministar finansija Suad Mustajbašić su razgovarali sa predstavnicima Sindikata tekstila, kože, obuće i gume TK. Ovom prilikom razgovaralo se općem stanju u grani sa osvrtom na probleme penzionisanja radnika, a poseban akcent stavljen je na probleme radnika građaničke Fortune koja je u stečaju.

Premijer Tulumović je ponovio dio svog ekspozea kojeg je podnio i prilikom imenovanja, te akcentirao da će Vlada Tuzlanskog kantona nastaviti da bude i socijalno osjetljiva Vlada. „Vlada je u prethodnim godinama redovno realizirala projekat pomoći u

zbrinjavanju radnika koji ispunjavaju uslove za penzionisanje, a takve aktivnosti ćemo nastaviti i ubuduće. Ovim programom svake godine, u saradnji sa Vladom Federacije BiH omogućimo uplatu doprinosa za one radnike koji tokom tekuće godine ostvare uslove za penzionisanje i tako sukcesivno rješavamo ovu problematiku”, rekao je premijer Tulumović. Bilo je pokušaja na nivou Federacije BiH da se ovaj problem riješi tako da se donese Zakon o uvezivanju radnog staža. On nikad nije urađen, a kao razlog se navodi činjenica da su za njegovu impletaciju potrebna ogromna finansijska sredstva. Vlada Tuzlanskog kantona je do sada ublažavala ovaj problem donošenjem socijalnog programa samo za one radnike koji ispunjavaju uslove za penzionisanje, a zbog neuvezanog radnog staža ne mogu se penzionisati. Sredstva su obezbjeđivana iz sredstava ostvarenih u procesu privatizacije, a koja su deponovana kod Razvojne banke Federacije BiH (sredstava na ESCROW racunu). Kada je u pitanju rješavanje problema radnika Fortune, premijer Tulumović i ministar Mustajbašić su rekli da će Vlada već u najskorije vrijeme razmatrati ovu tematiku, te analizirati zakonske mogućnosti i raspoloživost finansijskih sredstava za ove namjene, a nakon toga će i Vlada zauzeti svoj zvanični stav. Također dogovoreno je da se u narednom periodu pripreme i projekcije broja radnika koji će ostvarivati pravo na penzionisanje u narednim godinama, a koji imaju dijelove neuvezanog radnog staža, a sve kako bi Vlada na bazi tih projekcija mogla zauzimati određene stavove i eventualno planirati neophodna finansijska sredstva. Osim premijera Tulumovića i ministra Mustajbašića, sastanku su prisustvovali i sekretar Ministarstva privrede Fehrija Bajramović i pomoćnik ministra za rad Nurudin Muhamedbegović.

D.K.

Saopštenje iz GiKiL-a...

Upravljanje kompanijom odvija se kroz redovne procese rada

Svi procesi proizvodnje unutar postrojenja odvijaju se po redovnoj i planiranoj dinamici

S obzirom na posljednje događaje u Global Ispat Koksnoj Industriji d.o.o. Lukavac (GIKIL), iz te kompanije saopćeno je da trenutna Uprava GIKIL-a funkcioniše na čelu sa zamjenikom generalnog direktora koji ima sva prava i ovlaštenja kao i generalni direktor, te da Uprava, u skladu s tim, donosi punopravne odluke o svim bitnim pitanjima za normalan i nesmetan rad fabrika GIKIL-a.

Istovremeno, građane kao i sve poslovne partnere i saradnike, obavještavaju da se svi procesi proizvodnje unutar postrojenja odvijaju po redovnoj i planiranoj dinamici, uključujući dopremu sirovina i otpremu gotovih proizvoda.

– Iako suočeni sa mnogobrojnim poteškoćama, Uprava kompanije ostaje opredijeljena ka obezbjeđivanju stabilnosti proizvodnje i poslovanja, osiguravanju plaća i izmirenju svih zakonskih obaveza, te unapređenju sigurnosti svih tehnoloških procesa i zaštite okoliša – saopćeno je iz GIKIL-a.

Iz Ministarstva za trgovinu, turizam i saobraćaj...

Poziv: Jačanje razvoja turizma i MSP

Rok za podnošenje projektnih prijedloga je 24.10.2019.godine.

Ministarstvo trgovine, turizma i saobraćaja Tuzlanskog kantona Vas želi obavjestiti da je u okviru Programa EU OSME 2014-2020 raspisan Poziv za podnošenje projektnih prijedloga “Jačanje održivog razvoja turizma i kapaciteta malih i srednjih preduzeća (MSP) iz oblasti turizma putem transnacionalnih saradnji i prenosa znanja”.

Cilj poziva je:

- jačanje transnacionalne i prekogranične saradnje radi održivog rasta malih i rednijih preduzeća u turizmu
- podsticanje kapaciteta i vještina malih i srednjih preduzeća za istraživanje i prihvatanje rješenja, što će poboljšati njihovo održivo upravljanje i održivost turizma uopšte
- podsticanje inovativnih rješenja za održivi turizam kroz međusektorsku saradnju.

Rok za podnošenje projektnih prijedloga je 24.10.2019.godine. Ukupni budžet namjenjen za sufinansiranje projekata procjenjuje se na 5.000.000 EUR a maksimalni grant po projektu iznosi 1.000.000 EUR bespovratna sredstva su ograničena na maksimalnu stopu nadoknade od 75% opravdanih troškova.

Za sve dodatne informacije u vezi poziva pogledajte <https://ec.europa.eu/easme/en/section/cosme/cos-tourcoop-2019-3-01-boosting-sustainable-tourism-development>

D.K.

46. sajamska manifestacija u Gradačacu...

Održan Sajam šljive u Gradačcu

46. Međunarodni sajam poljoprivrede i prehrambene industrije – Sajam šljive u Gradačcu

Održan je i 46. Međunarodni sajam poljoprivrede i prehrambene industrije – Sajam šljive u Gradačcu. Svoje proizvode i usluge na 5.000 kvadratnih metara otvorenog i zatvorenog prostora prezentovalo je 310 izlagača iz Bosne i Hercegovine, zemalja regiona i Evropske unije.

„Veoma smo sretni i zadovoljni što je i ove godine sajamska manifestacija u Gradačcu uspješno organizovana i svi programski sadržaji su ispunjeni. Na sajmu je bio veliki broj posjetilaca a izlagači su u ova četiri dana imali niz poslovnih susreta i prezentacija. Uspostavljena je saradnja, sklopljeni su novi poslovni aranžmani i ugovori za naredni period. I naredne godine na sajmu u Gradačcu će se predstaviti grad Zagreb sa Obrtničkom komorom a očekujemo da Republika Hrvatska bude zemlja partner gradačačkog sajma. Zahvaljujem se pokroviteljima Vladi Tuzlanskog kantona i Ministarstvu privrede Kantona Sarajevo, našim sponzorima i partnerima bez čije pomoći ova tradicionalna manifestacija ne bi mogla biti ovako dobro organizovana“, rekao je Hašim Šabanović, direktor Gradačačkog sajma.

Izloženi su sajamski eksponati nekih od najznačajnijih proizvođača i prerađivača poljoprivrednih proizvoda, predstavile su se brojne organizacije i institucije koje podržavaju i promoviraju ovu privrednu granu.

I ove godine je Kantonalna privredna komora Tuzla organizovala predstavljanje svojih članica na zajedničkom izložbenom prostoru pod nazivom „Privreda TK“. Svoje proizvode i usluge, predstavili su predstavnici grupacija za mlijeko, za gljive i za pčelarstvo koje djeluju u okviru komorskog Udruženja za poljoprivredu i prehrambenu industriju. Tu su još bili „Fana“ Srebrenik, „Aronija Okanović“, „Nova Banka“ a.d. Banja Luka, Filijala Tuzla, „ASA osiguranje“, „Sparkasse Banke“ PJ Tuzla, „Imel“ Lukavac, „Corn flips“ Srebrenik, „Borplastika“ Tuzla, „AgroLife“ doo Mionica, „GiKiL“, „FINra“, „Lović&Co“ Bistarac.

Poljoprivrednici su imali priliku prisustvovati stručnom savjetovanju na Poljoprivrednom gazdinstvu „Krušik“ u Donjem Skugriću. Govorilo se o savremenom voćarstvu i primjeni mineralnih gnojiva Petrokemije u poljoprivrednoj proizvodnji.

Održana je prezentacija rezultata istraživanja doktorskog rada Samedine Spahić Vukojević, rodom iz Gradačca koji je prije mjesec dana odbranila na Univerzitetu u Konyi (Republika Turska). Predstavljena je strukturalna analiza i razvojne mogućnosti proizvodnje šljive na području gradačačkog kraja. I ove godine dodijeljene su medalje Gradačačkog sajma za kvalitet izloženih proizvoda te za najbolje rakije i jaka alkoholna pića. Dodijeljeno je 12 medalja za kvalitet a ocjenu kvaliteta je vršio Poljoprivredno-prehrambeni fakultet u Sarajevu. Gradačački sajam dodijelio je šest medalja za kvalitet rakija jakih alkoholnih pića. Ocjena ovih uzoraka vršena je u Destileriji „Krušik“ u Donjem Skugriću.

„Gradačački sajam ove godine se odlučio da nagradi samo najbolje i tako javnosti pošalje pozitivnu sliku kako u Bosni i Hercegovini imamo izuzetno kvalitetne prehrambene proizvode“, rekao je Muhamed Prnjat, izvršni direktor Gradačačkog sajma.

Održan je i 2. sajam pčelarstva u organizaciji Udruženja pčelara „Pčela“ Gradačac. Dodijeljena su tri pehara i 31 medalja za kvalitet ocijenjenih medova. Prezentaciju o pčelarstvu u skladu sa vremenskim prilikama održao je Stanko Čuljak, dopredsjednik Hrvatskog pčelarskog saveza i predsjednik UP „Nektar“ Vinkovci.

Tradicionalni 46. Međunarodni sajam poljoprivrede i prehrambene industrije – Sajam šljive presjecanjem svečane

vrpce su za posjetioce otvorili premijer Tuzlanskog kantona Denijal Tulumović, Stjepan Mesić bivši predsjednik Republike Hrvatske i Krunoslav Karalić zamjenik ministrice poljoprivrede i izaslanik predsjednika Vlade Republike Hrvatske. Sajam se održavao od 28. do 31. avgusta i pratio ga je veoma bogat popratni kulturni i zabavni program kao i tradicionalne plave večeri.

„Gradačaćki sajam ove godine se odlučio da nagradi samo najbolje i tako javnosti pošalje pozitivnu sliku kako u Bosni i Hercegovini imamo izuzetno kvalitetne prehrambene proizvode. Posebno bih istakao mljekarsku industriju i mljekare koje su dobile certifikat za izvoz proizvoda u EU, što je još jednom potvrđeno i medaljama sa gradačaćkog sajma poljoprivrede i prehrambene industrije. Kvalitetne proizvode imamo i u oblasti proizvodnje i prerađivača voća i povrća. Voljeli bi smo u narednom periodu da u ocjeni kvaliteta izloženih proizvoda učestvuju i predstavnici mesne industrije jer i u toj oblasti imamo značajne firme i prerađivače“, rekao je Muhamed Prnjat.

• Stanko Čuljak: Moramo spremno odgovoriti klimatskim promjenama

U Gradačcu je 2. međunarodnom sajmu pčelarstva i pčelarskih proizvoda održana prezentacija za pčelare. O pčelarenju u skladu sa vremenskim prilikama govorio je Stanko Čuljak, dopredsjednik Hrvatskog pčelarskog saveza, te predsjednik Pčelarskog saveza Vukovarsko-srijemske županije i Udruženja pčelara “Nektar” Vinkovci.

Zbog klimatskih promjena Čuljak je rekao da se pčelari susreću sa brojnim izazovima.

„Moramo pratiti vremensku prognozu i omogućiti pčelama da kvalitetno rade kako bi i one i mi bili zadovoljni. Pčelari sa deset do petnaest košnica je hobi ali sve preko je biznis i tu su velika ulaganja. Zato, moramo spremno odgovoriti klimatskim promjenama ako želimo spasiti pčele i uspješno pčelari“, rekao je Stanko Čuljak.

Govorio je i o tome kako pčelari trebaju voditi računa da na tržište izbacuju kvalitetan med, bez primjesa nečistoća i voska nakon vrcanja te da potrošačima nude ono što piše na deklaraciji.

„Imamo medove dobrih svojstava i stvaramo uslove da nam pčele daju kvalitetan proizvod. Zato, nemojmo dozvoliti da nakon vrcanja to sve pokvarimo. Dajmo potrošačima ono što piše na deklaraciji“, poručio je Stanko Čuljak.

Pčelare iz Gradačca, Tuzlanskog kantona i okoline posebno je interesovalo praktično pčelarenje, rad sa slabim društvima i kako ojačati zajednice na početku nove pčelarske godine.

Organizator sajma pčelarstva je Udruženje pčelara “Pčela” Gradačac.

• Uručene medalje za kvalitet na 46. Sajamu šljive u Gradačcu

Drugog dana 46. Međunarodnog sajma poljoprivrede i prehrambene industrije u Gradačcu dodijeljeno je 12 medalja za kvalitet izloženih proizvoda. Ocjenu kvaliteta je vršio Poljoprivredno-prehrambeni fakultet u Sarajevu. Gradačaćki sajam dodijelio je Velike medalje za kvalitet jakih alkoholnih pića, a ocjena ovih uzoraka vršena je u Destileriji “Krušik” u Donjem Skugriću. Medalje je uručio izvršni direktor Gradačaćkog sajma Muhamed Prnjat.

• Zlatne medalje za kvalitet izloženih proizvoda dobili su:

- Inmer – Lactalis BiH (Tekući jogurt 3,2 mm 1L, Ayran Domaće blago i Mileram -Brzo&Fino),
- Meggle doo, Posušje (Kiselo vrhnje za svježi sir i Kiselo vrhnje sa himalajskom soli),
- Mlijekoprodukt doo, Kozarska Dubica (Vitalia voćni jogurt šumsko voće i Vitalia vajkrem),
- Swity doo (Krustavac pasterizovani Vegy),
- Antoneli SRL, Italija (Olio Extravergine di Oliva Italiano),
- PPG „Šerić“ Garevac Modriča (Aronija matični sok),
- Monogram, Krušik (Extra Džem Jabuka sa nanom i limunom),
- „Bio organik“ PZ Podrinje (Sok od jabuke).

• Velike medalje Gradačaćkog sajma za rakije i jaka alkoholna pića:

Zlatna medalja:

Mirza Mujezinović (Tuzla) rakija viljamovka i Zoran Matkić (Gradačac) rakija šljivovica.

Srebrena:

Zijo Bahić (Gradačac) rakija šljivovica i Esad Zimić (Tarevac) rakija viljamovka.

Bronzana:

Jozo Šerić (Garevac) rakija od jabuka i Ljubo Zečević (Brod) rakija šljivovica.

17. sajamska manifestacija u Bihaću...

Bihać: “Ekobis 2019” od 12. do 15. septembra

17. Međunarodni sajam ekologije - EKOBIS 2019

12.-15.09.2019. - Bihać, Bosna i Hercegovina

Privredna komora USK organizira 17. Međunarodni sajam ekologije – EKOBIS 2019, koji će se održati u Bihaću od 12. do 15.09.2019. godine. Više od desetljeća MEĐUNARODNI SAJAM EKOLOGIJE- EKOBIS je najpoznatija i najposjećenija privredna i ekološka manifestacija u široj regiji. Ovaj status EKOBIS održava kreiranjem pozitivnog poslovnog ambijenta, kroz visoke usluge poslovnog umrežavanja izlagača i posjetitelja, ali i organizacijom svih drugih sadržaja i poslovnih događanja prilagođenih potrebama i željama izlagača. U proteklih 16 godina na ovom sajmu se predstavilo više od 3000 izlagača iz 18 zemalja, a sajam je posjetilo preko 200 000 posjetitelja. Ovim brojkama svakako treba dodati i preko 500 uspješno realiziranih pratećih sadržaja. Osim toga, sva sajamska događanja prate najznačajnije medijske kuće u regiji. Sve ovo su dobri argumenti da Vas pozovemo da na vrijeme rezervirate Vaš izložbeni prostor, ali i da prijavite aktivnosti vezane za prateće sadržaje (promocije, prezentacije, degustacije, okrugle stolove i ostale sadržaje).

“U toku su završne pripreme, mnoge stvari su već definirane, naročito kada je u pitanju tehnička organizacija. Turska regija Kocaeli je ovogodišnji regija - partner Sajma i očekujemo dolazak od 30 do 50 privrednih subjekata iz Turske. Prvi put imamo i grad - partnera, a to je hrvatski Bjelovar, koji će se također na specifičan način prezentirati svim posjetiocima EKOBIS-a”, rekao je predsjednik Privredne komore Unsko-sanskog kantona (USK) Enes Ružnić.

Tema Međunarodne konferencije o regionalnoj saradnji bit će cirkularna ekonomija, s posebnim akcentom na poveznicu zaštite okoliša i ekonomske dobiti. “Nastojat ćemo približiti ekonomiju i ekologiju, odnosno naše proizvođače upoznati i usmjeriti na korištenje otpadnih materijala kao resursa. Naravno, to podrazumijeva i ekonomsku dobit, ali i zaštitu okoliša. Tome ćemo se zaista posvetiti na ovogodišnjoj Međunarodnoj konferenciji”, naglasio je Ružnić. EKOBIS je već 17 godina istaknut kao brend Bihaća i Unsko-sanskog kantona, koji ima bezrezervnu podršku Kantonalne vlade i Gradske uprave.

“Ne smijem zaboraviti ni naše dugogodišnje partnere Vanjskotrgovinsku komoru BiH i Privrednu komoru Federacije BiH. Zahvaljujući upravo tome što je prepoznat kao brend, možemo reći da Sajam napreduje iz godinu u godinu. Jednostavno, mi ne želimo najveći, nego najljepši i najbolji sajam sa ekološkim usmjerenjem”, dodao je predsjednik Privredne komore USK. Generalni pokrovitelj ovogodišnjeg Sajma je Vlada USK, a ponovo se očekuje oko 300 izlagača, a konačna lista će biti formirana kroz nekoliko dana. Organizator Međunarodnog sajma ekologije – EKOBIS je Privredna komora Unsko-sanskog kantona. Ona je nevladina, neprofitna asocijacija privrede Unsko-sanskog kantona, čiji se korijeni vežu za početak druge polovine dvadesetog stoljeća. Kao vodeće privredna asocijacija na Unsko-sanskom kantonu, PK USK zastupa interese poslovne zajednice u odnosima sa zakonodavnom i izvršnom vlasti, promovira i povezuje privredu Unsko-sanskog kantona s domaćim i međunarodnim poslovnim okruženjem, potiče poduzetništvo, strana ulaganja, uvođenje standarda kvaliteta i zaštite okoliša, educira i informira članstvo o aktuelnim privrednim kretanjima te podiže sveukupni nivo spremnosti privrede USK za pristup Evropskoj Uniji. Način i principi rada u PK USK u potpunosti odgovaraju principima koje se provode od strane privrednih komora u drugim državama regiona i Evropske Unije. Privredna komora USK razvila je suradnju s mnogim komorama i drugim poslovnim institucijama u širem okruženju i do danas je potpisala preko 30 ugovora o suradnji s BiH i Evropskim privrednim komorama. Pratite sve aktivnosti vezane za organizaciju sajma na stranici Privredne komore USK www.pkusk.com.

D.K.

Najava sajamskih manifestacija...

Zenica: Privredni sajam "ZEPS 2019" od 1. do 5. oktobra

Dvadeset i šesto izdanje Zeničkog privrednog sajma, ZEPs 2019 održat će se od 1. do 5. oktobra 2019. godine. Ovaj sajam je postao mjesto na kojem se susreću proizvođači, kupci, potrošači, zastupnici i trgovci, udruženja, investitori i svi drugi koji svojim prisustvom potvrđuju vlastito postojanje na tržištu, želju i potrebu za poslovnim kontaktom i ostvarenjem svoga cilja, što zapravo predstavlja nit koja ih sve povezuje. Osim standardnog izlagačkog dijela koji omogućava prezentaciju proizvoda i usluga, sajam će također uključivati konferencije ili panel diskusije po određenim temama. Više informacija o ZEPs 2019 možete pronaći na veb stranici sajma zeps.com.

Najava sajamskih manifestacija...

Nova Pazova: 13. regionalni sajam privrede, 26-27.9

13. Regionalni sajam privrede održaće se 26. i 27. septembar 2019. godine, u okviru Kompleksa sportsko rekreativnih bazena u Novoj Pazovi, u organizaciji opštine Stara Pazova i Privredne komore Srbije Regionalne privredne komore Sremskog upravnog okruga. Sajam se organizuje sa ciljem da ponudi ne samo priliku da posjetioci vide ono što privreda u ovom kraju ima da ponudi, nego i da postane mjesto okupljanja poslovnih ljudi i preduzetnika kako bi se obezbijedila realizacija novih poslovnih zamisli i ideja, i ostvarila nova ulaganja u privredu Srema.

Opština Stara Pazova je već decenijama poznata po privatnom preduzetništvu. Pre više od 40 godina otvorene su mnogobrojne zanatske radnje koje su Staru Pazovu učinile jednom od prvih i najuspješnijih u oblasti male privrede u bivšoj Jugoslaviji. Danas u opštini postoji preko 1.000 privatnih preduzeća i preko 3.000 preduzetničkih radnji.

U opštini su zastupljene raznovrsne industrijske djelatnosti, a izlagački program čine metalna i plastična galanterija, prerada drveta, hemijska industrija, IT oprema, građevinarstvo, tekstil, obuća, prehrambena industrija, mehanizacija, poljoprivreda, turizam i ugostiteljstvo.

Opština posljednjih nekoliko godina razvija i promoviše turističke potencijale sa akcentom na Dunav, aktivni i gastronomski turizam. Izlagačima je i ove godine obezbijeđen besplatan opremljen izlagački prostor, a za sve posetioce Sajma ulaz je besplatan. Rezervišite i osigurajte svoje mesto na 13. Regionalnom sajmu privrede prijavom u Kantoalnu privrednu komoru Tuzla, kontakt osoba: Dino Kalesić. mob: 061/164-311 ili putem maila: dino@kpktz.ba.

D.K.

Najava sajmova u regionu...

Zrenjanin: Sajam "ZRbizinet" od 19. do 21. septembra

ZRbizinet je nova jedinstvena privredna manifestacija u Srbiji koja će privrednicima tokom tri dana trajanja obezbediti: B2B sastanke, edukativne tribine, predavanja na aktuelne privredne teme i kontakt sa institucijama koje pružaju podršku poslovanju. Pozivamo vas da učestvujete na privrednoj manifestaciji "zrbiznet", koja će se održati u Zrenjaninu, od 19. do 21. septembra 2019. godine. Privredna manifestacija zrbiznet osmišljena je da okupi preduzetnike i privrednike sa teritorije Srbije ali i drugih zemalja iz regiona, da pospiješi komunikaciju

između privrednih subjekata, odnosno da stvori nove poslovne kontakte. Na ovom privrednom skupu, kompanije će imati mogućnost da se predstavljaju, upoznaju i povežu sa drugim kompanijama, da se upoznaju sa institucijama podrške i da se edukuju iz raznih oblasti. Ovaj način umrežavanja preduzetnika obezbeđuje dogovaranje konkretnih poslovnih aranžmana na brz i lak način, pored toga, odlična je prilika za građenje partnerskih odnosa sa institucijama podrške poslovanju. U okviru manifestacije, planirana je organizacija prezentacija najvećih kompanija, predstavljanje raznih fondova, banaka, institucija, kao i mogućnosti za pokretanje i registraciju novih privrednih subjekata. Sajam "ZRbizinet" će biti održan od 19. do 21. septembra u Zrenjaninu, Karađorđev Trg bb, Hala „Medison“. Učesnici skupa su stručnjaci različitih profila iz privatnog sektora, strukovna udruženja, obrazovne institucije, državne i nevladine organizacije. Pozivamo sve firme članice Kantonalne privredne komore Tuzla, ukoliko imaju interesa da nastupe na ovoj sajamskoj manifestaciji, da nam se što prije prijave i rezervišu svoj prostor na sajmu. Zahvaljujući dobroj regionalnoj međukomorskoj saradnji, Komora Tuzla je obezbijedila za svoje članice besplatan odgovarajući izložbeni prostor. Za prijave i sve dodatne informacije kontakt osoba: Dino Kalesić, 061/164-311, dino@kpktz.ba.

Najava sajmova u regionu...

Budva: 41. Sajam građevinarstva, 25 - 29. septembar 2019.

Međunarodna poslovna manifestacija je najznačajniji privredni događaj u grani građevinarstva na širem tržištu. Poslovni efekti koje pruža sajam, prepoznati su kao mogućnost izlagačima iz regiona i šire za ulazak na tržište Crne Gore i uspostavljanje privredne saradnje i direktan pristup ključnim kupcima. Sajamska platforma je prilika da izlagači predstavljaju svoje proizvode i steknu uvid u ono što je aktuelno i inovativno u ovoj industriji i kroz integrisani pristup ponude cjelovita rješenja enterijera i eksterijera za objekte različitih namjena iz svih oblasti građevinske djelatnosti: visokogradnje, niskogradnje, izgradnje i održavanje objekata, okova i bravarije, sanitarne galanterije,

i inženjeringa i projektovanja. Međunarodni karakter Sajma potvrđuje kako prisustvo vodećih brendova, tako i organizovani nastupi Regionalnih i Državnih Privrednih Komora, asocijacija i agencija, gdje i na taj način učesnicima nudimo mogućnosti za snažnije povezivanje sa domaćim i ino - partnerima u poslovnom ambijentu.

U programskom dijelu na Sajmu građevinarstva, okuplja se stručna javnost, afirmiše održivi razvoj, podržavaju se kvalitetni projekti i aktivnosti od značaja za širu zajednicu. Imajući u vidu značajne infrastrukturne projekte, modernizaciju i uvećanje industrijskih kapaciteta širom regiona, u istom terminu ponudu će prikazati i izlagači specijalizovanih „Sajmova energetike“ i „Vode, vodovodi i sanitarne tehnologije“. Jadranski sajam u Vašem interesu obezbeđuje dodatnu podršku, u vidu značajnih popusta za blagovremeno prijavljivanje. Pozivamo firme članice Kantonalne privredne komore Tuzla da ih iskoriste i ostvare uspješne poslovne rezultate na 41. Sajmu građevinarstva. Pozivamo vas da prijavite vaše učešće na ovoj značajnoj sajamskoj manifestaciji. Kontakt Almir Mešić sekretar Udruženja za građevinarstvo i IGM projekt menadžer - Tel: 061/637-060, mail: almir@kpktz.ba.

D.K.

Poziv za učešće na 3. biznis forum Brčko Distrikta BiH...

„Dijaspora za partnerstvo“

Čast nam je i zadovoljstvo pozvati Vas na III Biznis forum Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, koji će se održati u periodu od 3. do 5. oktobra 2019. godine, a koji organizuje Vlada Brčko distrikta Bosne i Hercegovine uz tehničku podršku Udruženja računovođa, forenzičara i revizora Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. Podrška u organizaciji III Biznis foruma Brčko distrikta Bosne i Hercegovine osigurana je i od strane

Ekonomskog fakulteta Brčko, Univerzitet u Istočnom Sarajevu. Biznis forum će biti mjesto okupljanja i razmjene mišljenja između predstavnika vlasti, kreatora ekonomskih politika i potencijalnih investitora.

Potencijalne teme o kojima je predviđeno da se raspravlja i diskutuje su:

1. Dijaspora za partnerstvo
2. Kulturno nasljeđe Brčko distrikta BiH, razmjena iskustava i dobrih praksi
3. Sistem zdravstvene zaštite i osiguranja Brčko distrikta BiH – stanje i pravci moguće reforme
4. Značaj stranih direktnih investicija za ekonomski razvoj regiona i unapređenje zaposlenosti, žene u preduzetništvu
5. Veće prisustvo razvijenih zemalja u funkciji jačanja stabilnosti regiona

Nadamo se da će ovaj Biznis forum doprinijeti kreiranju povoljnijeg i atraktivnijeg poslovnog ambijenta u našem gradu. Prijave možete poslati na ovaj mejl: biznisforumbd@gmail.com u periodu od 26.08.2019. do 02.10.2019. godine.

Radujemo se Vašem dolasku i učešću.

Kontakt telefon: +387 65/647 – 580, +387 62/635 – 878

Novosti iz ASA Osiguranja...

Novi proizvod ASA Osiguranja

Kasko osiguranje mobilnih uređaja

ASA Osiguranje nastavlja sa uvođenjem novih proizvoda u svoj portfelj. Ovaj put, riječ je o jedinstvenoj usluzi na našem tržištu putem koje je moguće osigurati mobilni uređaj mimo pokrivenosti garancije.

Mobilni uređaji su sve važniji u svakodnevnom životu i bez njih bi svoju poslovnu i privatnu organizaciju teško mogli zamisliti. Glavni cilj uvođenja ovog proizvoda jeste da svakodnevno korištenje ovih uređaja bude što bezbrižnije.

“Svjesni bitnosti mobilnih uređaja za naše klijente te činjenice da je Bosna i Hercegovina jedna od vodećih zemalja po broju mobitela po glavi stanovnika odlučili smo na tržište plasirati uslugu osiguranja mobitela. Na ovaj način, želimo našim klijentima eliminisati strah od oštećenja prilikom korištenja mobilnih uređaja”, poručili su iz ASA Osiguranja.

Za više informacija posjetite www.asaosiguranje.ba ili vama najbližu poslovnicu ASA Osiguranja.

D.K.

Bespovratna sredstva za investitore iz bh dijaspore...

“Diaspora Invest”

Kriteriji dodjele grantova i novi poziv

Ukoliko ste dio bh dijaspore i imate ideju/projekat svoj biznis u BiH, u mogućnosti ste aplicirati za bespovratna sredstva u iznosu do 50.000,00 KM koje dodjeljuje USAID, u okviru projekta “Diaspora Invest”.

- Ko se smatra dijasporom?

Član dijaspore definiše se kao iseljenik/ci i njihovi potomci koji žive izvan zemlje rođenja ili porijekla, bilo na privremenoj ili trajnoj osnovi, ali i dalje imaju značajne veze sa zemljama porijekla. Status člana dijaspore za potrebe projekta i aplikacije na grant mora biti dokazan važećim dokumentom koji ukazuje na prebivalište izvan BiH sa ukupnim trajanjem od najmanje tri godine. Osoba se također može smatrati članom dijaspore ako se vratila u Bosnu i Hercegovinu i ima trajno prebivalište u BiH unutar tri godine prije objave Poziva. Ova osoba dužna je dokazati važećim dokumentima da je imala kontinuirani boravak u inostranstvu u trajanju od tri godine.

- Ko se može prijaviti na grant?

Registrovana mala i srednja preduzeća (MSP) osnovana u Bosni i Hercegovini u vlasništvu ili suvlasništvu (najmanje 25% kapitala) člana dijaspore, te preduzeća koja imaju trajno dokazivo poslovno partnerstvo sa članom bh. dijaspore, a koja su osnovana najviše tri godine (0–3 godina starosti) prije datuma objave Poziva. Vlasnički udio člana dijaspore mora biti dokaziv kroz važeći ugovor, akt osnivanja i/ili ispis iz registra o osnivanju preduzeća. Pojedinci iz dijaspore koji imaju namjeru osnovati

preduzeće u periodu od 90 dana od dana objave Poziva, pod uslovom da registraciju okončaju prije završnog kruga odabira.

- Uslovi za prijavu na poziv za dodjelu granta

Ulaganje u projekt vlastitim doprinosom, i to najmanje u odnosu od 1:1. Doprinos USAID-a ne može premašiti 50% cjelokupnog finansiranja neophodnog za implementaciju poslovnog prijedloga predloženog u zahtjevu za dodjelu sredstava. Udio doprinosa podnosioca zahtjeva za finansiranje može biti najmanje 50% u gotovini, a preostalih 50% može se osigurati kao nefinansijski doprinos podnosioca zahtjeva. To naprimjer znači da ukoliko aplicirate za iznos od 50.000 KM, morat ćete uložiti istu toliku vrijednost, s tim da najmanje 25.000 KM mora biti gotovinsko učešće, a preostalih 25.000 može biti u negotovinskom doprinosu. Negotovinskim doprinosom smatra se sve ono što doprinosi programskom, sveobuhvatnom ostvarenju planirane investicije ili poslovnog prijedloga. Negotovinski doprinos uključuje npr. već započetu investiciju traženog poslovnog prijedloga za sufinansiranje, potkrijepljenu dosadašnjim ulaganjem ili procjenom vještaka (ukoliko se radi o prostoru ili objektu), kupljenim mašinama (dok se ovim grantom traži dopuna istih, poput npr.alata), ulaganje u obuku osoblja u svrhe provođenja projektnog prijedloga, know-how, obnavljanje ili uvođenje standardizacije ili certificiranja, i slično. Apliciranje projektom u trajanju od maksimalno 12 mjeseci (jednu godinu), ili kraći period, koji se predstavlja kroz planirane aktivnosti i rezultate navedene u zahtjevu za dodjelu bespovratnih sredstava.

- Proces podnošenja prijave

Prijave mogu biti podnesene na engleskom ili na jezicima BiH. Popunjen obrazac treba dostaviti u elektronskoj i printanoj formi. Elektronsku prijavu ispuniti na www.grant.diasporainvest.ba. Po završetku elektronske prijave, istu treba također štampati, te poslati putem preporučene pošte na USAID Diaspora Invest, August Brauna 2, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina, a na kojoj je potrebno istaći sljedeće:

Naznaku “Prijava za BDM. Ne otvarati prije prve evaluacije”.
Referentni kod Poziva za dostavljanje zahtjeva na koji se podnositelj prijavljuje - “BDM RFA No. 5”,

Zahtjev za dodjelu bespovratnih sredstava treba dopuniti propratnim dokumentima i uvjerenjima definiranim na stranici u skladu sa Smjernicama dostupnim na www.grant.diasporainvest.ba. Rok za prijave: 30.09.2019. godine do 16:00 sati.

NOV POZIV MOŽETE PREUZETI NA www.grant.diasporainvest.ba

- Imate pitanja?

Sva pojašnjenja i uputstva će biti iskomunicirana putem e-mail adrese grants@diasporainvest.ba ili objavljena na stranici projekta (www.diasporainvest.ba).

D.K.

Održan drugi NLB regionalni poslovni forum...

„Ljudski resursi i uspješno poslovanje“

Otvorena i nova zgrada NLB Banke u Sarajevu

U hotelu „Holiday“ u Sarajevu održan je drugi po redu regionalni NLB Poslovni forum na temu „Ljudski resursi i uspješno poslovanje“. Ovogodišnji forum okupio je više od 250 učesnika, klijenata NLB Banke d.d., Sarajevo i NLB Banke a.d., Banja Luka, kao i predstavnike svih članica NLB Grupe.

Predsjednici Uprava banaka, članica NLB Grupe, održali su panel diskusiju na kojoj je bilo govora o specifičnostima tržišta i izazovima sa kojima se banke u regiji u kojoj grupa posluje suočavaju, te kako odgovaraju na sveprisutniji trend migracije radne snage i zadržavanja kvalitetnog kadra. Prof. Dr. Aziz Šunje, redovni profesor na katedri za Menadžment i organizaciju Ekonomskog fakulteta u Sarajevu je ukazao na potrebu da kompanije imaju dobar top-menadžment (iza svakog uspješnog biznisa stoji dobar top-menadžment) koji, pored ostalog, osvještava bazični sistem skupnih vrijednosti na kojima počiva kompanija. Vrijednosti koji u prvi plan stavljaju „ljudе“, „razvoj ljudskih potencijala“, „kontinuirano učenje“ i „povjerenje“ stvaraju preduvjetе za uspješnu kompaniju kroz visok stepen lojalnosti, motiviranosti i posvećenosti svojih uposlenika. Oživotvorenje vrijednosti baziranih na „ljudima“ ostvaruje se kroz jaku organizacijsku kulturu i dobro ustrojen HR-odjel (odjel ljudskih potencijala) koji imaju za cilj kompanijske vrijednosti učiniti živim i utkati ih u svaku poru organizacijskog djelovanja.

O digitalizaciji i predstojećim trendovima razgovarali su predstavnici Mastercarda, Bankarta i NLB Banke d.d., Sarajevo, koju je predstavljao član Uprave Jure Peljhan, dajući prisutnima naznake šta mogu očekivati u narednom periodu u segmentu bankarstva i beskontaktnog plaćanja.

Na samom početku Foruma, svi prisutni su mogli pratiti predavanje Miroslava Živkovića, master trenera sa preko 20 godina iskustva u oblasti liderstva, sa nazivom „Ljudi ne mare šta znamo dok ne saznaju koliko marimo za njih“.

Lidija Žigić, predsjednica Uprave NLB Banke d.d., Sarajevo izjavila je, da je cilj poslovnih foruma jačanje osobnog odnosa sa klijentima i prilika za umrežavanje, kao i pružanje podrške pri poslovanju klijentima iz BiH, kada posluju na drugim tržištima gdje je prisutna NLB Grupa.

„Smatram da ćemo na taj način pospješiti odnos naših klijenata sa članicama NLB Grupe, kako u BiH, tako i na regionalnom nivou. Danas su svi učesnici imali priliku čuti predavanja eminentnih stručnjaka iz regiona, akademske zajednice i biznis predstavnika. Upravo je to jedan od načina da lakše dođemo do odgovora koji će pomoći malim, srednjim i velikim preduzećima u BiH, te dati odgovore izazovima i prilagoditi se promjenama koje su pred nama“, dodala je Lidija Žigić.

Radovan Bajić, predsjednik Uprave NLB Banke a.d., Banja Luka, istakao je da ne trebamo zanemariti najnovije trendove na tržištu Republike Srpske pa i cijele Bosne i Hercegovine, gdje vidimo sve manji broj mladih kadrova koji ostaju u ovoj zemlji i odlaze tražeći bolje uslove. To je bio razlog za odabir ovogodišnje teme Poslovnog foruma.

„Poslovanje NLB Banke Banja Luka i svih NLB banaka, dokaz je

da se može uspješno poslovati i na ovim prostorima, i da postoje motivi i mogućnosti za napredovanje i razvoj kadrova. Ulaganje u zaposlene je investicija koja obezbjeđuje rast i razvoj kompanije. Posao zavisi od ljudi, a uspjeh je imati ljude posvećene poslu. Dugogodišnje pozitivno poslovanje naše Banke rezultat je izuzetno odgovornog odnosa komitenata, kako stanovništva tako i pravnih lica, naših akcionara, i posebno odgovornog odnosa radnika banke čijom zaslugom ostvarujemo ovakve rezultate“, dodao je Bajić.

Predsjednik Uprave NLB d.d., Ljubljana Blaž Brodnjak napomenuo je da je organiziranje Poslovnog foruma i odličan vid razmjene iskustava, otvaranje novih poslovnih prilika i jačanje osobnih odnosa.

„Ovo je sjajan način da na jednom mjestu okupimo postojeće, ali i potencijalne klijente regiona i predstavimo im teme koje mogu biti izuzetno značajne za njihova preduzeća. Želimo i da naši klijenti znaju da pripadaju grupi koja je stabilna, moderna i društveno odgovorna, te grupi koja svojim klijentima omogućuje rast i koja prati trendove i uvodeći digitalizaciju podržava inovacije. Zanimaju nas teme dugoročnog razvoja regiona. Sa jedne strane to je ekonomska saradnja cijelog regiona, a sa druge strane važno nam je da ljudi koji žive na ovim prostorima osjete da se ulaže u region i da imaju viziju da u ovom regionu vrijedi ostati“, dodao je Brodnjak.

Otvaranje nove zgrade i korporativnog centra u Sarajevu
Poslije vrlo uspješnog ovogodišnjeg Poslovnog foruma, NLB Banka d.d., Sarajevo je u prisustvu brojnih klijenata, te predstavnika institucija i medija, otvorila novu zgradu i korporativni centar koji se nalazi u ulici Koševo br. 13 u Sarajevu.

Nakon svečanog presjecanja vrpce, predsjednica Uprave NLB Banke d.d., Sarajevo, Lidija Žigić, istakla je da je nova zgrada primjer koliko NLB Grupa ulaže u razvoj i modernizaciju mreže poslovnica u svim regijama svog poslovanja.

NLB Banka d.d., Sarajevo

Javni poziv za usavršavanje Usavršavanje za NO i UO Dostavljanje prijava za usavršavanje

Javni poziv za dostavljanje prijava za usavršavanje članova nadzornih odbora i članova uprava privrednih društava sa učešćem državnog kapitala

Na osnovu odredaba Uredbe o usavršavanju predsjednika i članova nadzornih odbora i uprava privrednih društava sa učešćem državnog kapitala ("Službene novine F BiH", br. 71/09, 33/10, 23/11, 83/11, 2/13 i 80/13), te Programa usavršavanja ("Službene novine F BiH", br. 40/10), predsjednik Privredne/Gospodarske komore Federacije Bosne i Hercegovine, o b j a v l j u j e

Javni poziv za

dostavljanje prijava za usavršavanje kandidata za članove nadzornih odbora i članove uprava privrednih društava sa učešćem državnog kapitala

1. Objavljuje se Javni poziv za dostavljanje prijava za usavršavanje za članove nadzornih odbora i članove uprava privrednih društava sa učešćem državnog kapitala (u daljnjem tekstu: usavršavanje).

2. Usavršavanje na osnovu javnog ovlaštenja organizira Privredna/Gospodarska komora Federacije Bosne i Hercegovine.

3. Usavršavanje su obavezni proći predsjednici i članovi nadzornih odbora i uprava privrednih društava u kojima ovlasti po osnovu učešća državnog kapitala vrše Federacija BiH, kantoni/Županije, gradovi ili općine.

Usavršavanju može pristupiti i svaka druga osoba koje ispunjava uslove predviđene odredbama člana 260. Zakona o privrednim društvima ("Službene novine F BiH br. 23/99, 45/00, 2/02, 6/02, 29/03, 84/08, 88/08 i 7/09).

Prijava za usavršavanje sadrži:

1. Prijavni upitnik možete naći na web-adresi www.kpktz.ba

2. Dokaze o ispunjavanju uslova iz Zakona i Uredbe

- ovjerena fotokopija diplome o sticanju školske spreme

- potvrda o radnom iskustvu

Kandidati su dužni prijave sa dokazima o ispunjavanju traženih uslova dostavljati lično ili putem pošte na adresu:

Kantonalna privredna komora Tuzla, Trg slobode bb, 75 000 Tuzla, Kontakt osoba za dodatne informacije:

Edina Kurtić, edina@kpktz.ba; 035/ 369-551.

IZJAVA i PRIJAVA na www.kpktz.ba

KANTONALNA PRIVREDNA KOMORA TUZLA

Led display na zgradi Komore...

NOVA USLUGA ČLANICAMA I FIRMAMA U TK

Poštovani, Led digitalno oglašavanje, u poređenju s tradicionalnim medijima oglašavanja, poput billboarda, čijeg se sadržaja jedva sjeti manji od 40 posto gledatelja, u zadnje vrijeme ima velike prednosti. Osim mogućnosti višestrukog reklamiranja jednog oglašivača na istom mediju, dokazano je da su pokretne reklamne poruke daleko više privlačnije nego statične reklame. Obavještavamo vas da je Kantonalna privredna komora Tuzla u prilici ponuditi vam oglašavanje na našem led displayu po povoljnim uslovima.

**POSTANITE PARTNER KANTONALNE PRIVREDNE KOMORE TUZLA!!!
OGLASITE SE NA NAŠEM LED DISPLAY PROSTORU!!!
ISKORISTITI IZUZETNO POVOLJNE GODIŠNJE I ŠESTOMJESEČNE PONUDE!!!
POSEBNE POGODNOSTI ZA FIRME ČLANICE KOMORE!!!**

Kantonalna privredna komora Tuzla

Kontakt osoba: Dino Kalesić

mob: 061/164-311

tel: 035/369-562

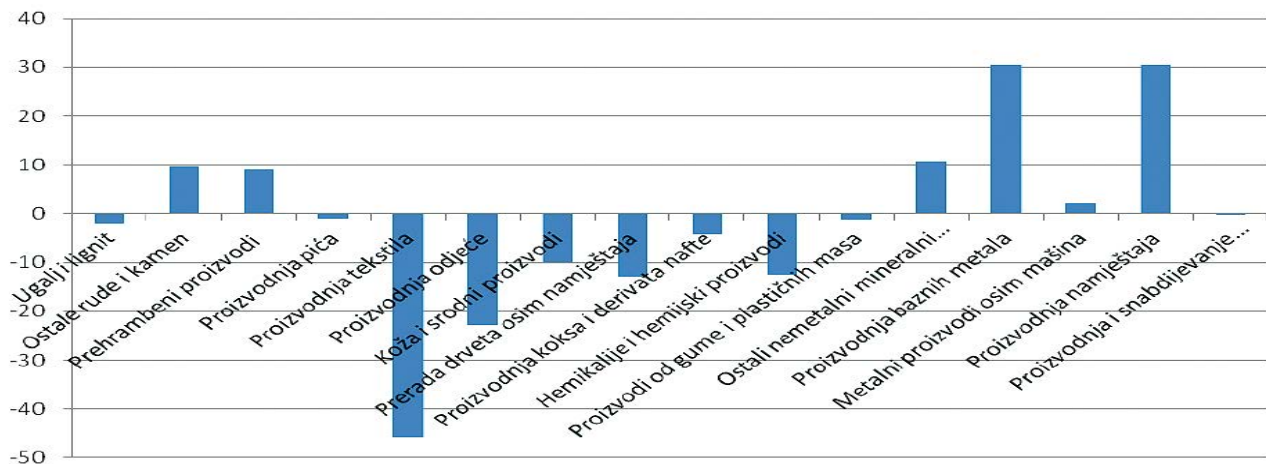
mail: dino@kpktz.ba

POSJETITE NAS! DOĐITE DA SE DOGOVORIMO!!!

PRIVREDNA KRETANJA U TUZLANSKOM KANTONU ZA PERIOD I-VI 2019

U prvom polugodištu 2019. godine, došlo do rasta ukupnog obima industrijske proizvodnje u odnosu na isti period prethodne godine od 1,4%. Prema područjima, prerađivačka industrija ostvaruje rast od 2,4%, dok proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom bilježe pad od 0,3%, a vađenje ruda i kamena pad obima proizvodnje od 0,6%.

Industrijska proizvodnja I-VI 2019/ I-VI 2018 (%)

U prvom polugodištu 2019. godine iz Tuzlanskog kantona ukupno je izvezeno proizvoda u vrijednosti od 904.746.000 KM što je u odnosu na izvoz istog perioda 2018. godine rast od 5,7%. U isto vrijeme je došlo do rasta uvoza od 15% te je uvezeno roba u vrijednosti od 1.094.380.000 KM. Pokrivenost uvoza izvozom je 83,66%, a vanjskotrgovinski deficit je 176.895.000 KM.

U odnosu na isti period prošle godine, došlo je do rasta izvoza hrane i pića 36,4%, industrijskih materijala 8,5%, kapitalnih proizvoda 33,9%, dok je došlo do pada izvoza proizvoda za široku potrošnju 1,2%, transportnih sredstava 8,5% i goriva i maziva 5,9%.

Rast uvoza ostvaren je kod hrane i pića 19,3%, goriva i maziva 18,5%, kapitalnih proizvoda 44,3%, transportnih sredstava 15,3%, proizvoda za široku potrošnju 17,2% i industrijskih materijala 1,9%.

Najznačajniji vanjskotrgovinski partneri Tuzlanskog kantona su Njemačka, Slovenija, Italija, Hrvatska i Austrija.

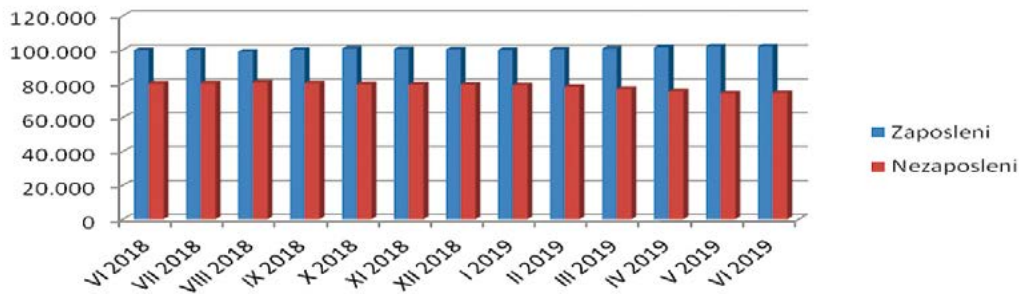
Prema podacima Porezne uprave FBiH, u junu 2019. godine broj zaposlenih na području Tuzlanskog kantona je 102.040.

Na evidenciji JU Služba za zapošljavanje Tuzlanskog kantona, Tuzla na kraju juna 2019. godine evidentirane su 74.448 nezaposlene osobe. Stručne osobe učestvuju sa 49.134 ili 66,00%, a nestručne sa 25.314 ili 34,00%.

U ukupnom broju osoba koje traže zaposlenje u junu su 45.364 žene.

	Zaposleni	Nezaposleni
VI 2018	99.771	79.998
VII 2018	99.825	80.135
VIII 2018	98.859	80.666
IX 2018	100.005	80.167
X 2018	100.745	79.557
XI 2018	100.462	79.428
XII 2018	100.221	79.378
I 2019	99.962	78.928
II 2019	100.219	78.169
III 2019	100.684	76.899
IV 2019	101.372	75.367
V 2019	102.046	74.242
VI 2019	102.040	74.448

Zaposleni i nezaposleni juni 2018-juni 2019. Godine

Kvalifikaciona struktura evidentiranih nezaposlenih osoba u junu je:

STEPEN STR.SPREME	BROJ OSOBA	% UKUPNO	STEPEN STR.SPREME	BROJ OSOBA	% UKUPNO
KV	23.101	31,03	PKV	1.142	1,53
VKV	236	0,32	NKV	24.150	32,44
SSS	20.619	27,70	NSS	20	0,03
VŠS	345	0,46			
VSS	4.833	6,49			

	Zaposlenost (VI 2019)	Nezaposlenost (VI 2019)
UKUPNO	102.040	74.448
Banovići	6.057	4.258
Čelić	1.211	2.232
Doboj-Istok	2.558	1.861
Gračanica	10.899	7.055
Gradačac	9.324	5.892
Kalesija	5.564	6.580
Kladanj	2.182	2.342
Lukavac	10.810	7.596
Sapna	779	1.907
Srebrenik	7.902	7.126
Teočak	712	1.281
Tuzla	31.775	15.965
Živinice	12.267	10.353

Zaposleni i nezaposleni u općinama TK

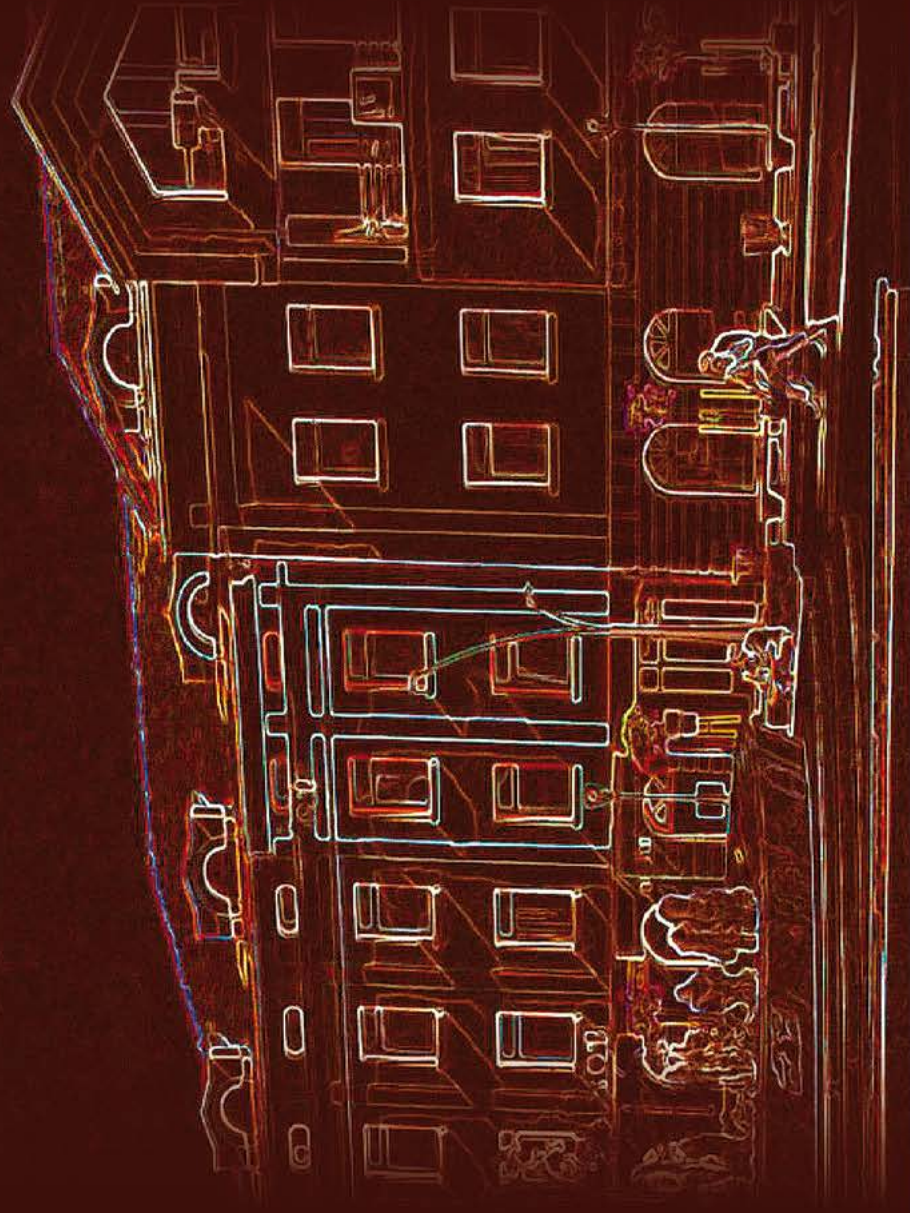
Prosječna neto plata u Tuzlanskom kantonu u junu je iznosila 806,00 KM što je ispod prosjeka Federacije BiH. U odnosu na kantonalni prosjek iz 2018. godine, neto plaća je veća za 1,1%. Najviše prosječne neto plate u Tuzlanskom kantonu su u sektoru proizvodnje i opskrbe el.energijom (1.696 KM), dok su najniže prosječne neto plate u ugostiteljstvu i hotelijerstvu (506 KM).

Djelatnost	Tuzlanski kanton	
	Neto plaća	Bruto plaća
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	766	1.151
B Vađenje ruda i kamena	970	1.483
C Prerađivačka industrija	638	959
D Proizvodnja i snabdijevanje el.en., plinom	1.696	2.650
E Snabdijevanje vodom i uklanjanje otpadnih voda	893	1.360
F Građevinarstvo	570	855
G Trgovina na veliko i malo	588	889
H Prevoz, skladištenje i komunikacije	692	1.048
I Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	506	763
J Informacije i komunikacije	1.112	1.729
K Finansijske djelatnosti	1.325	2.069
L Poslovanje nekretninama	753	1.148
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	995	1.540
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	577	876
O Javna uprava i odbrana	1.225	1.894
P Obrazovanje	791	1.215
Q Zdravstvena socijalna zaštita	1.162	1.806
R Umjetnost, zabava i rekreacija	765	1.174
S Ostale uslužne djelatnosti	907	1.382

THE CHAMBER OF ECONOMY OF TUZLA CANTON

TUZLA CANTON

Your Business Partner

